COVID-19'A YÖNELİK HALI FABRİKALARI İÇİN GÜVENLİ ÇALIŞMA REHBERİ

İşverenler ve işçiler için rehber

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GAIB
SOUTHEAST ANATOLIAN EXPORTERS' ASSOCIATIONS

MASKE VE SOSYAL MESAFE İLE

KORONAVİRÜS'E GEÇİT YOK.

COVID-19'A YÖNELİK HALI FABRİKALARI İÇİN GÜVENLİ ÇALIŞMA REHBERİ

İşverenler ve işçiler için rehber

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GAIB

SOUTHEAST ANATOLIAN EXPORTERS' ASSOCIATIONS

MASKE VE SOSYAL MESAFE İLE

KORONAVİRÜS'E GEÇİT YOK.

ÖNSÖZ

Ahmet KAPLAN
Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve hayatımızın her alanında bizleri değişmeye ve dönüşmeye zorlayan COVID-19 Pandemisi, iş yaşamımızı da ciddi önlemler alarak sürdürmemizi gerektirmektedir. Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri, salgının ülkemizde baş gösterdiği andan itibaren gerekli tüm önlemleri almış, gerekli planlamalar yapılarak belirli bir süre için uzaktan çalışma sistemine geçilmiştir. Birliklerimizde dönüşümlü çalışan nöbetçi personeller içinse gerekli tüm fiziki şartlar oluşturulmuş; Sağlık Bakanlığımız tarafından belirlenen, salgını önleyecek her türlü hijyen koşulu, çalışma ortamına tatbik edilmiştir.

Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği olarak; üretici ve ihracatçı firmalarımızın, yaşanan pandemiyi en az zararla atlatması için çaba göstermek görevimizdir. Bu bağlamda, yalnız salgınla mücadelenin ekonomik ayağını değil, sosyal ayağını da değerlendirmek ve üreticilerimize bu konuda rehberlik etmek sorumluluğumuzdur. Gaziantep'in tüm paydaşları ile, pandeminin halı sektörüne ekonomik yansımalarını yakından takip etmek ve önlem almak için yürüttüğümüz çalışmaların dışında; fabrikalarımızda ve üretim atölyelerimizdeki çalışanların can güvenliğini sağlamak ve salgının yayılmasını önlemek amacıyla da bir mücadele yöntemi ve yol haritası belirlemek gerektiğini düşünüyoruz. Tüm bu amaçlarla, işçilerimiz ve işverenlerimize yönelik bu "COVID-19'a Yönelik Halı Fabrikaları İçin Güvenli Çalışma Rehberi"ni hazırladık.

Hazırlanan bu çalışma rehberi ile hedeflenen; Gaziantep'teki halı üreticilerimizin, üretim ortamlarında Covid-19 için bir risk değerlendirmesi yapması, risk grubunun belirlenerek gerekiyorsa uzaktan çalışma, izolasyon ya da karantina önlemlerinin alınması, bulaşma riskini yönetmek amacıyla hijyen ve temizlik prosedürlerinin eksiksiz olarak uygulandığından emin olunmasıdır. Kontrol listesi işleviyle de kullanılabilecek bu rehber, salgının işletme üzerindeki etkilerinin de değerlendirilmesini sağlayacak ve kritik faaliyetler ile tedarik zincirinin sorunsuz işlemesine yardımcı olacaktır.

Bu çalışmanın; Gaziantep'in uluslararası alanda tanınmasını ve gelişmesini sağlayan değerli halı sektörü üreticilerine ve ihracatçılarına faydalı olmasını diliyor; en yakın zamanda, salgını yenen ve güven içinde üreten bir Türkiye'ye kavuşmayı temenni ediyorum.

“Gaziantep Valisi Sayın Davut GÜL, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Fatma ŞAHİN, Türkiye İhracatçılar Meclisi Yönetim Kurulu üyesi ve Halı Sektör Kurulu Başkanı Sayın Salahattin KAPLAN ile Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği Başkanı Sayın Ahmet KAPLAN, OSB’de faaliyet gösteren halı firmalarını ziyaret ederek, normalleşme sürecinde alınan COVID-19 tedbirlerini yerinde inceledi. “

GİRİŞ

Bu rapor, COVID-19 salgını sürecinde Gaziantep'teki işverenlerin ve çalışanların güvenli çalışma koşullarına ilişkin rehber olmak amacıyla Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçıları Birliği tarafından (GAHİB) firmalar ve sanayi kuruluşlarından elde edilen verilerle hazırlanmıştır.

Raporun zaman içinde güncellenmesi hedeflenmekte olup, bu sürüm 01.06.2020 tarihinden itibaren geçerlidir. Güncellemeleri **www.gaib.org.tr** adresinden kontrol edebilirsiniz. Rapora yönelik geri bildirimlerinizi, lütfen **gaibevrak@gaib.org.tr** adresine e-posta olarak gönderiniz.

Bu rapor nasıl faydalı olur?

Rapor, halı firmalarına COVID-19 salgını sürecinde güvenli bir şekilde nasıl çalışılacağı konusunda rehberlik etmektedir. Her işletmenin bu raporu; işletmenin büyüklüğü, türü, nasıl işletildiği ve yönetildiğine bağlı olarak kendi yapısına göre düzenlemesi gerekmektedir.

Hazırlanan rapor; sağlık, güvenlik, istihdam ile ilgili herhangi bir yasal yükümlülüğün yerine geçmez. Firmaların mevcut yükümlülüklerine uymaya devam etmesi önem arz etmektedir. Hangi önlemlerin alınacağına karar vermenize yardımcı olması için, tıpkı diğer sağlık ve güvenlikle ilgili önemli durumlarda olduğu gibi, uygun bir COVID-19 risk değerlendirmesi yapmanız gerekir. Bu risk değerlendirmesinin paydaşlara ve çalışanlara danışılarak yapılması önerilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Giriş	3
Bu Rapor Nasıl Faydalı Olur?	3
1. Risk Değerlendirmesi	5
1.1 Kriz Yönetim Takımı	6
1.2 Risk Değerlendirmesi Sonuçlarının Paylaşımı	7
2. Risk Grubunun Tanımlanması	8
2.1 Yüksek Risk Altında Olan Çalışanları Korumak	9
2.2 Kendini İzole Etmesi Gereken Çalışanlar	10
2.3 İşyeri Sağlık Birimi - Revir	11
3. İşyerinde Sosyal Mesafe	12
3.1 İşe Gelme ve İşten Ayrılma	13
3.1.1 Halı Fabrikalarında Ofislerde Alınması Gereken Önlemler	14
3.1.2 Personel Servis Araçlarında Alınması Gereken Önlemler	15
3.1.3 COVID-19 Salgını Kontrolü Amacıyla Sorumlu Görevlilerin Belirlenmesi	17
3.2 Bölümler Arasında Hareket Etme	18
3.3 Halı Tezgahları ve Surfile Hattı	19
3.4 Halı Fabrikalarında Yapılan Toplantılar	20
3.5 Halı Fabrikalarındali Ortak Kullanım Alanları	21
3.6 Kazalar, Güvenlik ve Diğer Olaylar	22
4. Müşteri ve Ziyaretçi İlişkileri	23
4.1 İlişkileri Yönetmek	24
4.2 Mevcut Rehberliğin Sağlanması ve Açıklanması	24
5. Fabrikaların ve Ofislerin Temizliği	25
5.1 Fabrikalar Yeniden Açılmadan Önce	26
5.2 Çalışma Alanları ve Ofislerin Temizliği	27
5.3 Hijyen, El Yıkama ve Sanitasyon Tesisleri ve Tuvaletler	28
5.4 Soyunma Odaları ve Duşlar	29
5.5 Malların ve Diğer Malzemelerin ve Yerinde Araçların Kullanılması	29
6. İletişim - Eğitim - Bilgilendirme	30
Ekler	31-38

1. RİSK DEĞERLENDİRMESİ

Amaç: Halı fabrikalarının COVID-19 risk değerlendirmesi yapması

Her işletmenin, COVID-19 risklerini değerlendirme, iyi şekilde yönetme ve çalışanlarını sağlık ve güvenlik ile ilgili risklerden koruma sorumluluğu bulunmaktadır. Halı firmaları, COVID-19 riskinin tamamen ortadan kaldırılamayacağını kabul ederek, bu riski en aza indirmek için makul olan her önlemin fabrika ortamında alınmasını sağlamak zorundadır.

İşletmeler, gerekli risk değerlendirmesini ve kontrol önlemlerini bu rapora başvurarak gerçekleştirmelidir. Bu risk değerlendirmesi, firmalar açısından evrak yükü oluşturmak olarak değerlendirilmemelidir. Risk değerlendirmesi, halı fabrikalarında oluşacak olası riskleri kontrol altına almak için alınan mantıklı önlemleri içermektedir. Risk değerlendirmesi, hastalığı önlemek için fabrikanızda tüm önlemleri almanızda firmanıza yardımcı olacaktır.

İşverenler, sağlık ve güvenlik konularında çalışanlarına ve uzmanlara danışmalıdır. İşi yapan insanlar genellikle işyerindeki riskleri anlamak için en iyi gruplar olacağı için, çalışanların COVID-19 risklerini nasıl yöneteceğiniz hakkında verecekleri bilgileri dinlemeniz uygun olacaktır.

İşçilerinizin en etkili ve tam katılımıyla, işverenler ve işçiler arasındaki ilişkilerin işbirliğine dayanan, güven ve ortak problem çözme üzerine kurulu bir kültür yaratılması gerekmektedir. İşçiler, işyeri risklerinin değerlendirilmesinde, işyeri sağlığı ve güvenliği politikalarının geliştirilmesi ve gözden geçirilmesinde önemli rol oynamaktadır.

SORUMLU BİRİMLER

- Kriz Yönetimi Takım Üyeleri
- İnsan Kaynakları Birimi
- İş Güvenliği ve Sağlığı Birimi
- İdari İşler Birimi

1.1 KRİZ YÖNETİM TAKIMI

Amaç: Öncelik sırasına göre önleyici tedbirler alarak riski makul olan en düşük seviyeye indirmek.

KRİZ YÖNETİM TAKIMI

İşyerlerinde gelişebilecek tüm acil durumlarda olduğu gibi bulaşıcı hastalıklara bağlı salgın durumunda olası senaryolar için hazırlıkları gözden geçirmek, üst yönetime düzenli bilgi aktarımı, çalışanlarda salgına karşı farkındalığı ve hijyen kurallarının maksimum seviyede uygulanmasını sağlamak amacıyla Kriz Yönetim Takımı oluşturulmalıdır. Kriz Yönetim Takımı içinde işveren veya işveren vekili, insan kaynakları yöneticisi, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, diğer sağlık personeli ve çalışan temsilcisi mutlaka yer almalıdır. Ayrıca, gerektiğinde ilgili departmanlardan da (örneğin; üretim, muhasebe, finans vb.) yöneticilerin de Kriz Yönetim Takımına dahil edilmesi göz önüne alınmalıdır.

Kriz Yönetim Takımı;

- Salgın sırasında sürdürülmesi gereken kritik faaliyetleri, işlevleri, görevleri ve gerekli kaynakları belirlemelidir.
- İş sürekliliği için kritik süreçlerin evden veya farklı lokasyonlardan sürdürülebilmesine yönelik öngörüleri, planları hazırlamalıdır.
- Salgının işletme üzerine olan kısa-orta-uzun vadeli etkilerini değerlendirmelidir.
- Salgın sırasında ürün ve/veya hizmetlerin arz ve talebinde meydana gelebilecek dalgalanmaların finansal sonuçlarını belirlemelidir.
- Acil durum ihtiyaçlarına yönelik bütçe ihtiyacını tanımlamalıdır.
- İşletmede kritik görevler yürüten yönetici ve personelin olası hastalık veya karantina durumunda yedeklenmesi için çalışmalar yapmalıdır. İşin devamlılığı için kritik bilgi ve deneyime sahip çalışanların hastalanması veya karantinaya alınması halinde, kritik görevler için "alternatif personel" atanabilmesi için yedekleme çalışmalarını hayata geçirmelidir.
- Salgının tedarikçiler ve alt işveren firmalar açısından yol açabileceği etkileri ve sonuçları değerlendirerek tedarik zincirinin gözden geçirilmesini ve alternatif tedarikçilerin araştırılmasını sağlamalıdır.
- İşyerinde yürütülen faaliyetlerin ve çalışma organizasyonunun çalışanlar arasındaki bulaşmayı engelleyecek şekilde düzenlenmesini sağlamalıdır.
- İşyerindeki hijyen ve temizlik konularındaki çalışmaları yönetmeli ve yönlendirmelidir.

1.2 RİSK DEĞERLENDİRME SONUÇLARININ PAYLAŞIMI

Amaç: Öncelik sırasına göre önleyici tedbirler alarak riski makul olan en düşük seviyeye indirmek.

Risk değerlendirmesi ve alacağınız önlemleri çalışanlarınızla paylaşmalı, mümkünse, sonuçları web sitenizde yayımlamalısınız. Aşağıda, işyerinizde COVID-19 riskini önlemek için gerekli uygulamaları gösteren bildirim bulunmaktadır.

COVID-19'A YÖNELİK KORUYUCU ÖNLEMLER

GAHİB'in COVID-19 risk yönetim rehberine uyduğumuzu teyit ediyoruz.

BEŞ ADIMDA GÜVENLİ ÇALIŞMA ORTAMI

- **İşyerimizde COVID-19 risk değerlendirmesi yapılarak çalışanlarla paylaşılmıştır.**
- **Hazırlanan rapor doğrultusunda temizlik, el yıkama ve hijyen prosedürleri oluşturulmuştur.**
- **İnsanların evden çalışmasına yardımcı olmak için tüm makul adımlar atılmıştır.**
- **İşyerinde 2 m mesafeyi korumak için adımlar atılmıştır.**
- **Çalışanların birbirinden 2 m uzakta olamayacağı yerlerde, bulaşma riskini yönetmek için tüm önlemler alınmıştır.**

İşveren _____ Tarih _____

İrtibat _____

2. RİSK GRUBUNUN TANIMLANMASI

AMAÇ;

Risk ve Yüksek risk grubundaki çalışanları belirlemek

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- İşyeri Sağlık Birimi tarafından yüksek risk grubu çalışanlar (60 yaş üstü çalışanlar, kanser tedavisi görenler, organ nakli olanlar, akciğer rahatsızlığı bulananlar, şeker hastaları, tansiyon hastaları) vb. tanımlanmalıdır.
- Yüksek risk grubunda olan çalışanların evden çalışması sağlanmalıdır.
- Yurt dışından gelen çalışanların, yolculuk dönüşü 14 gün işe gelmemeleri sağlanmalı; ateş, öksürük, solunum sıkıntısı gelişirse sağlık kuruluşuna başvurmaları ve yurt dışı seyahat öyküsünü bildirmeleri gerektiği vurgulanmalıdır.
- Ailesinde yurt dışından gelenlerin veya "olası vaka" bulunanların (Ateş, öksürük ve/veya nefes darlığı) haber vererek işe gelmemeleri gerektiği ilan edilmelidir.

2.1 YÜKSEK RİSK ALTINDA OLAN ÇALIŞANLARI KORUMAK

AMAÇ;

Risk grubunda ve yüksek risk grubunda olan çalışanları korumak.

- **Risk grubunda olan bireylere ev dışında çalışmamaları şiddetle tavsiye edilmelidir.**
- **Ağır hastalık riski daha yüksek olan klinik açıdan savunmasız bireylerden sosyal mesafeyi gözlemlemeye daha fazla özen göstermeleri istenerek evden çalışmalarına yardım edilmelidir.**
- **Risk grubunda olan (ancak klinik olarak oldukça savunmasız olmayan) bireyler evden çalışamazlarsa onların diğer çalışanlardan 2 m uzakta kalmalarını sağlayacak çalışma ortamı oluşturulmalıdır. Diğer çalışanlarla 2 metre mesafe ile çalışmak zorunda olanlar için, bunun kabul edilebilir bir risk düzeyi içerip içermediğini dikkatlice değerlendirmelisiniz.**

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Risk grubundaki çalışanlara hastalıklarla ilgili destek yanında, işyerinde ya da telefonla ruh sağlığı ve psiko-sosyal destek verilmesi

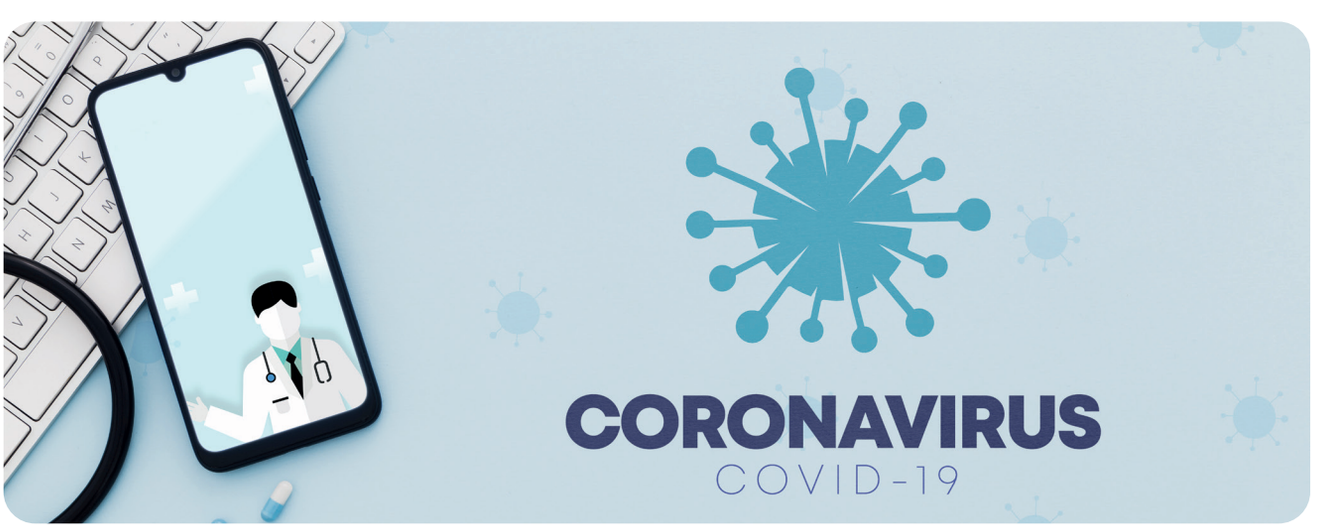

2.2 KENDİNİ İZOLE ETMESİ GEREKEN ÇALIŞANLAR

AMAÇ;

Devletin aldığı kararlar doğrultusunda evde kalmaları tavsiye edilen bireylerin işe gelmemeleri sağlanmalıdır. Bu durum, COVID-19 semptomları olan bireylerin yanı sıra semptomları olan biriyle evde yaşayanları da içerir.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Yüksek risk grubunda olan çalışanların evden çalışması sağlanmalıdır.
- Ailesinde yurt dışından gelenlerin veya "olası vaka" bulunanların (Ateş, öksürük ve/veya nefes darlığı) haber vererek işe gelmemeleri gerektiği ilan edilmelidir

2.3 İŞYERİ SAĞLIK BİRİMİ - REVİR

AMAÇ;

İşyerinde sağlık birimi ve revirleri Covid-19 riskini önleyecek şekilde oluşturmak ve düzenlemek.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Yüksek risk grubu çalışanların listesi çıkarılmalı ve bu kişilerin izinli sayılması ya da yıllık izinlerinin kullandırılması konusunda yönetim bilgilendirilmelidir.
- İşyeri sağlık biriminde ateşi, öksürüğü olan vakaların muayenesi ve işlemleri için mümkünse ayrı bir oda tahsis edilmelidir.
- Şüpheli vakaların izole edilebilmesi için işletme ana kapısında veya yakınlarında diğer çalışanların erişimine açık olmayan bir izolasyon/karantina odası hazırlanmalıdır.
- Revirde temizlik ve dezenfeksiyon sıklığı arttırılmalıdır. Tercihen her hastadan sonra temas edilen yüzeyler dezenfekte edilmelidir.
- Revir temizliği için yüksek riskli, riskli, düşük riskli alanlar tek tek belirlenmeli, hangi alanların hangi aralıklarla hangi personel kullanılarak temizleneceği tanımlanmalı, uygulama talimatı görselleştirilmelidir.
- Olası vakayı (EK 2 OLASI VAKA KRİTERLERİ) muayene edecek veya karantina odasına alınan olası vakayı görmeye gidecek işyeri hekimi için işyeri sağlık biriminde yeter sayıda eldiven, N95 maske, koruyucu gözlük (Google tipi) ve koruyucu tulum bulundurulmalıdır.
- İşletmede olası bir vaka tespit edilmesi durumunda temas halinde olan çalışanlar için alınacak ek önlemler belirlenmeli, gerekli hazırlık planlanmalı ve tedarik edilmelidir.

Bir çalışanda vaka tespit edildiği takdirde;

- İşyerinde yakın mesafede (1,5 metreden yakın- 15 dakikadan uzun) ve olası temaslı olduğu kişiler belirlenmeli,
- Tüm yakın temaslı kişiler 14 gün boyunca evlerinde karantina altına alınmak üzere işyerinden uzaklaştırılmalı,
- Olası veya kesin tanı konmuş kişilerle teması olmuş kişiler EK 4'te yer alan TEMASLI TAKİBİ PROTOKOLÜ'ne uygun olarak değerlendirilmelidir.
- Ulusal sağlık otoritelerinin önerileri ve yönlendirmeleri istisnasız uygulanmalıdır.

3. İŞYERİNDE SOSYAL MESAFE

AMAÇ;

İşyerine giriş ve çıkışlarda, işteyken ve bölümler arasında hareket ederken mümkün olan her yerde 2 metre sosyal mesafeyi korumak

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

Mümkün olan her yerde işyerinde sosyal mesafeyi korumalısınız.

- İşyerinde yakın temas olasılığı olan alanlarda aynı anda bulunan çalışan sayısı azaltılmalıdır. (Kapı girişi, bekleme alanı, kantin, sigara içme alanı, yemekhane, duş, vb.).
- Faaliyet süresi mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır.
- İnsanları birbirinden ayırmak için engeller kullanılmadır.
- Mümkün olduğunca arka arkaya veya karşılıklı çalışma (yüz yüze değil) düzeni yapılmalıdır.
- "Sabit ekipler veya ortaklık" kullanarak her bir kişinin iletişim kurduğu kişi sayısı azaltılmalıdır (böylece her kişi yalnızca birkaç kişiyle çalışır).
- Yemekhane veya toplantı masalarında 1 sandalye boş bırakarak ve yüz yüze bakmayan-çapraz oturma düzeni ile aradaki mesafe korunmalıdır. Bu amaçla gerekirse yemek saatleri düzenlenerek aynı anda daha az kişinin yemek yemesi sağlanmalıdır. Ortak hazneden alınacak çatal bıçak kaşıklar tek kullanımlık kâğıt kılıflarda sunulmalıdır. Ekmek, elle ve maşa ile alınamayacak şekilde, tercihen kâğıt poşet içinde servis edilmelidir. Sürahi ve bardak kullanımı yerine küçük pet şişe ya da tek kullanımlık bardak ile su temin edilmelidir.

3.1 İŞE GELME VE İŞTEN AYRILMA

AMAÇ;

Mümkün olan her yerde, geliş ve gidişte sosyal mesafeyi korumak ve varışta el yıkamayı sağlamak.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Çalışanların işyerlerine giriş-çıkış kayıtları esnasında kullanılacak yöntemler, fiziksel temasta bulunmayacakları şekilde düzenlenmelidir.
- İşyerine daha fazla giriş noktası sağlayarak tıkanıklığı azaltmak; işaretler/ şeritler kullanarak giriş ve çıkış noktalarında tek yönlü akış eklemek gerekmektedir.
- İşyerine ziyaretçi kabul edilmemeli veya sınırlandırılmalıdır. Kapı girişinde görev yapacak personelin ziyaretçi kabulü ile ilgili kriterler ve izlenecek yol konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir.
- Kapı giriş görevlilerine alından temassız ateş ölçer, N95 maske, eldiven ve tıbbi atık kutusu sağlanmalıdır. Ateşi 37,8 derecenin üzerinde olup başka şikâyeti olmayanlarda, dinlendirildikten bir süre sonra tekrar ölçüm yapılmalıdır.
- Giriş ve çıkış noktalarında el yıkama tesisleri veya mümkün olmayan yerlerde el dezenfektanı sağlanmalıdır.
- Kapı giriş görevlilerine EK 1'de yer alan Koronavirüs Değerlendirme Formu sağlanmalıdır. Form aracılığıyla, kurum çalışanı olmayan herkesin ateş, öksürük, nefes darlığı şikâyetlerinin olup olmadığı kayda geçirilmelidir. Elde edilen kişisel verilerin gizliliği sağlanmalıdır.
- Servise binerken ellerin dezenfektasyonu için servisin kapı girişinde alkol bazlı el dezenfektanı bulundurulmalıdır. Servisten iniş ve işletmeye giriş noktalarında ellerin dezenfekte edilebilmesi için istasyonlar oluşturulmalıdır.

3.1.1 HALI FABRİKALARINDA OFİSLERDE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Ofis ve bürolar kapalı alanda hizmet sunduğu için COVID-19 salgınının yayılması açısından özellik arz eder. Ofisin girişine / görünür bir yerine COVID-19 kapsamında alınması gereken önlemlerle ilgili afişler (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılmalıdır. Ofis içinde uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmalıdır. Ofislerde her gün su ve deterjanla düzenli olarak temizlik yapılmalıdır.
- Ofislerin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, dolap yüzeyleri, masa yüzeyleri gibi) temizliğine dikkat edilmelidir. Bu amaçla, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir.
- Klor bileşikleri ile temizlik yapılmasının uygun olmadığı bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır.
- Ziyaretçilerin iş yerinin girişinde görünür bir yere asılmış olan ve içeride uyulması beklenen kuralları açıklayan bilgilendirmeyi okuması sağlanmalıdır. Bu bilgilendirme içerisinde ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan müşterilerin iş yerine girmemeleri uyarısı yer almalıdır.
- Ziyaretçilerin iş yerine girdiğinde alkol bazlı el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanılmalıdır. Ziyaretçi ve çalışanların maske takması zorunlu kılınmalıdır.
- İş yerlerinin kapı ve pencereleri açılarak sık havalandırılması sağlanmalıdır. Merkezi havalandırma sistemleri bulunan iş yerlerinin havalandırması temiz hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Çalışan personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilenmesi sağlanmalıdır. Ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel çalıştırılmamalıdır.

3.1.2 PERSONEL SERVİS ARAÇLARINDA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

Servisler toplu ulaşım araçları olduğu için COVID-19 salgınının yayılmasında etkendir.

Servis şoförleri işveren tarafından COVID -19 hakkında bilgilendirilmelidir.

Araç içine COVID-19 ile ilgili uyulması gereken kurallar görünür bir şekilde asılmalı ve şoför ile yolcuların bu kurallara uyması sağlanmalıdır.

1.Şoförler İçin Alınması Gereken Önlemler

- Servis şoförleri, kişisel hijyen kurallarına uygun şekilde hareket etmeli ve aracın içinde mutlaka tıbbi maske kullanmalıdır.

  Maskeler nemlendiğinde değiştirilmelidir. Maskeler çıkarılırken lastiklerinden tutulmalı, maskelerin dış yüzeyine dokunulmamalı, yeni maske yine lastiklerinden tutularak takılmalıdır. Kullanılmış maskeler ağzı bağlı çöp torbasına atılmalıdır.

  Maske değiştirme söz konusu ise el antiseptiği kullanılmalıdır.

- Mümkünse servisin şoför koltuğu yolculardan uygun malzeme ile ayrılmalıdır.

2.Yolcular İçin Alınması Gereken Önlemler

- Yolcular servise binerken ve inerken sosyal mesafe (>1 metre) kuralına uygun davranmalıdır. Sosyal mesafe kuralının bozulmaması için önlemler alınmalıdır.
- Yolcular servise binmeden el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanmalıdır.
- COVID-19 ile uyumlu belirtileri (ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı vb.) olanların tıbbi maske takması sağlanmalı, servise alınmamalı ve işveren bilgilendirilerek sağlık merkezine yönlendirilmelidir.
- Servise binen tüm yolcular maske takmalı ve yolculuk boyunca çıkarmamalıdır.
- Servise binen yolcular servise alınma sıralarına göre cam kenarlarından başlanarak, arkadan öne doğru, her gün aynı koltuklara oturtulmalıdır.

- Servislerde koltuk numarası verilerek oturma listesi oluşturulmalı, bu liste serviste görünür bir yerde asılı olmalıdır. Damlacık oluşturması nedeniyle servis içinde konuşulmamalı ve bağırılmamalıdır.
- Serviste bir mecburiyet olmadıkça su dahil içecek ve yiyecek kullanılmamalıdır.

3.Servislerde Havalandırma, Temizlik ve Dezenfeksiyon

- Klimanın iç hava sirkülasyon düğmesi kapalı olmalıdır.
- Servis araçlarının klima hava filtre bakımı düzenli olarak yapılmalıdır.
- Servislerde pencereler uygun olan her fırsatta açılarak servisin iç havasının temizlenmesi sağlanmalıdır.
- Servisin genel iç temizliği gün sonunda su ve deterjan ile yapılmalıdır.
- Servisin temizliği yapılırken eldiven takılmalı, temizlik süresince eller yüze temas etmemeli ve temizlik bitiminde eldivenler kapaklı çöp kutularına ya da çöp torbalarına atılmalıdır.
- Aracın iç yüzeyi, su ve deterjanlı bez kullanılarak silinmelidir.
- Her servis turu tamamlandıktan sonra sık dokunulan yüzeyler (kapı kolları, kol dayama/kolçaklar, tutacaklar, cam açma düğmeleri, emniyet kemeri tokaları) önce su ve deterjanlı bezle silinmeli, daha sonra da 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir. Bu amaçla Sağlık Bakanlığı ruhsatlı dezenfektanlar da kullanılabilir.
- Temizlik, yolcu olmadığı durumlarda yapılmalı ve sonrasında bir dakika beklenip havalandırılmalıdır.

3.1.3 İŞ YERİNDE COVID-19 SALGINI KONTROLÜ AMACIYLA SORUMLU GÖREVLİLERİN BELİRLENMESİ

AMAÇ;

Bu kişi "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu" tarafından belirlenen tercihen hekim veya sağlık personeli olmalıdır. Bu koşulun sağlanamadığı durumlarda işveren veya temsilcisi tarafından belirlenen bir çalışan COVID-19 hastalığı konusunda bilgilendirilmeli ve görevlendirilmelidir.

BAŞLICA GÖREVLERİ;

- İş yerinde alınacak çevre temizlik önlemlerini takip etmek,
- İş yerinde personelin sıklıkla kullandığı görünebilir yerlere, Sağlık Bakanlığınca yayımlanan COVID-19'dan korunmaya yönelik posterlerin asılmasını ve çalışanlara broşürlerin dağıtılmasını sağlamak,
- Günlük olarak ateş, öksürük ve solunum sıkıntısı açısından çalışanların takibini yapmak,
- Ateş, öksürük ve solunum sıkıntısı gelişen çalışanların kendisine haber vermesini sağlayacak yöntemi (telefon, telsiz, önceden belirlenmiş bir noktaya müracaat vb.) belirlemek amacıyla Çalışma Ortamı d/i maddesinde belirtilen mevcut Acil Durum Planına Acil Durum Planı Algoritmasını ekleyerek yeniden düzenlemek ve mevcut Risk Değerlendirmesini güncellemek,
- Alt işverenlerin belirlenen kurallara uyduğunu kontrol etmek ve ettirmek,
- COVID-19 vakası şüphesi oluştuğunda işyeri sağlık birimi ve il/ilçe sağlık müdürlüğü ile temasa geçmek.

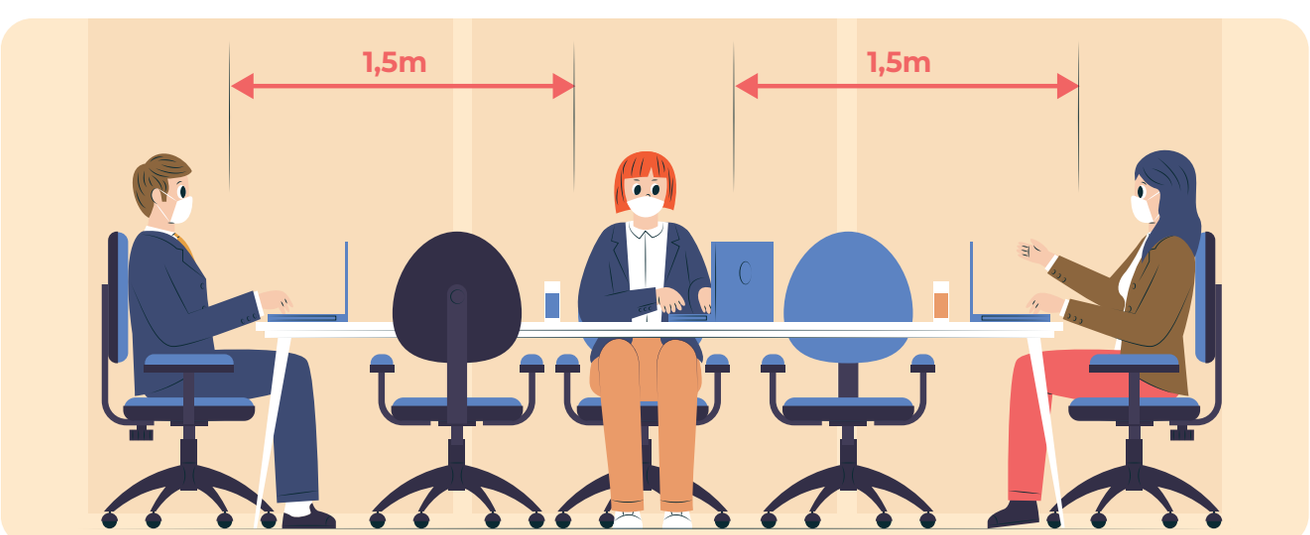

3.2 BÖLÜMLER ARASINDA HAREKET ETME

AMAÇ;

İşyerinde hareket ederken mümkün olan her yerde sosyal mesafeyi korumak.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR

- Bazı alanlara erişimi kısıtlamak, izin verilen yerlerde telsiz veya telefon kullanımına izin vermek ve kullanım arasında bu alanları temizlemek, iş ve ekipman rotasyonunu azaltmak.
- Binalarda daha fazla tek yönlü akış getirmek.
- Asansörler için maksimum doluluk oranını azaltmak, asansör kullananlar için el dezenfektanı sağlamak ve mümkün olan yerlerde merdiven kullanımını teşvik etmek.
- Engellilerin asansörlere erişebildiğinden emin olmak.
- Kapı girişlerinde bulunan kapı kolları, masa vb. temas yüzeylerini her vardiya girişi ve çıkışı sonrası ve aralıklı olarak sulandırılmış çamaşır suyu (1 'e 9) veya %70'lik alkollü dezenfektan kullanarak temizlemek.
- Sosyal mesafeyi korumak için koridorlar, asansörler, turnikeler ve yürüyüş yolları dâhil olmak üzere yüksek trafik alanlarının kullanımını düzenlemek.

ASANSÖR UYGULAMA ÖRNEKLERİ

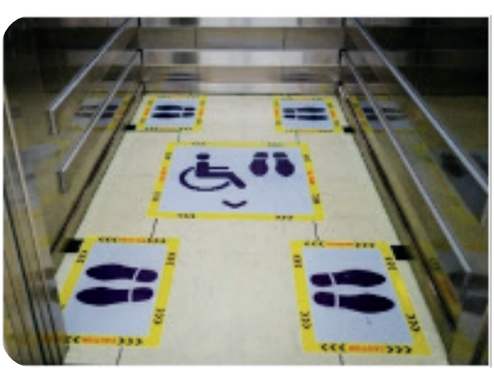

3.3 HALI TEZGÂHLARI VE SURFİLE HATTI

AMAÇ;

- Tek bir yerde çalışan insanlar için iş istasyonlarında ve mümkün olan her yerde sosyal mesafeyi korumaları sağlanmalıdır.
- Halı tezgâhları ve konfeksiyon hattında sadece bir kişinin çalışması sağlanmalıdır. Paylaşılması gerekiyorsa mümkün olan en az sayıda kişi tarafından paylaşılmalıdır.
- Eğer tezgâh ve 2 m aralıklar oluşturmak mümkün değilse bu gruplar için daha sonra riski azaltmak için ekipman, temizlik ve hijyene özellikle dikkat edilmelidir.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Çalışanların birbirlerinden ayrı çalışabilmelerini sağlamak için düzenleri, çizgi kurulumlarını ve işlemleri gözden geçirmek gerekmektedir.
- İşçilerin 2 metrelik bir mesafede kalmasına yardımcı olmak için alanları işaretlemek için zemin bandı veya boya kullanılmalıdır.
- Özellikle sürfile hattı gibi, çalışanların birbirinden uzaklaşmasının mümkün olmadığı yerlerde, çalışanlar yüz yüze değil, birbirlerinden uzağa bakacak veya yan yana çalışacakları bir sistem oluşturulmalıdır.
- Sürfile hattı gibi, çalışanların beraber çalıştıkları istasyonlarda, çalışanları birbirinden ayırmak için şerit çizgiler, maskeler ve bölücü bariyerler kullanılmalıdır.

FABRİKADA SOSYAL MESAFE

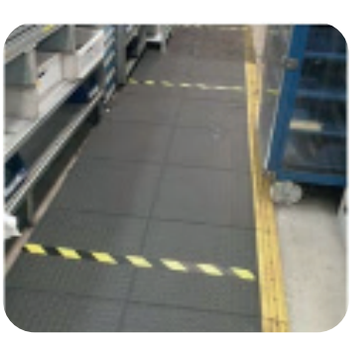

3.4 HALI FABRİKALARINDA YAPILAN TOPLANTILAR

AMAÇ;

Yüz yüze toplantılar nedeniyle bulaşmayı azaltmak ve toplantılarda sosyal mesafeyi korumak

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Kişisel toplantılardan kaçınmak için uzaktan çalışma araçları (Zoom, Adobe, Skype vb.) kullanılmalıdır.
- Sadece gerekli katılımcılar toplantılara katılmalı ve sosyal mesafe (2 m) kurallarına uyulmalıdır.
- Toplantılar sırasında elle temas edilen nesnelerin paylaşımından kaçınmak. Örneğin; Kalemleri ve diğer nesneleri paylaşmaktan kaçınılmalıdır.
- Toplantı odalarında el dezenfektanı her zaman bulundurulmalıdır.
- Mümkün olduğunca açık havada veya iyi havalandırılmış odalarda toplantılar yapılmalıdır.
- Düzenli toplantıların yapıldığı alanlarda, insanların sosyal mesafeleri korumalarına yardımcı olmak için kat işaretleri kullanılmalıdır.

SOSYAL MESAFELİ VARDİYA BRİFİNGİ

3.5 HALI FABRİKALARINDAKİ ORTAK KULLANIM ALANLARI

AMAÇ;

Ortak alanları kullanırken sosyal mesafeyi korumak

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Dinlenme odaları veya yemek yiyebileceğiniz yerler üzerindeki teması azaltmak için gerekli mola süreleri oluşturulmalıdır.
- Molalar için güvenli dış alanlar kullanılmalıdır.
- Fabrikanın veya binanın uzaktan çalışma ile serbest bırakılan diğer kısımlarını kullanarak ek alan oluşturmalıdır.
- Resepsiyonlarda veya benzeri alanlarda personel için koruyucular kullanılmalıdır.
- Mümkünse personel kantinlerinin açılmasını önlemek için paketlenmiş yemekler veya gıdalar tedarik edilmelidir.
- Mesafeyi korumak ve yüz yüze etkileşimleri azaltmak için oturma yerleri ve masalar yeniden yapılandırılmalıdır.
- Personel, çalışma saatleri içinde yerlerinde kalmaya teşvik edilmelidir.
- Tuvaletler, duşlar, kilitli dolaplar ve soyunma odaları gibi diğer ortak alanlar ve sıralar için sosyal mesafe işaretinin kullanılması göz önünde bulundurulmalıdır.

3.6 KAZALAR, GÜVENLİK VE DİĞER OLAYLAR

AMAÇ;

Olaylar sırasında güvenliğe öncelik vermek.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Acil bir durumda, örneğin bir kaza, yangın veya zorla içeri girme durumunda, çalışanların arasında 2 m kalmak zorunda değildir.
- Acil durumda diğerlerine yardım eden kişiler, hemen sonra el yıkama da dâhil olmak üzere sanitasyon önlemlerine özellikle dikkat etmelidir.

4. MÜŞTERİ VE ZİYARETÇİ İLİŞKİLERİ

4.1 İLİŞKİLERİ YÖNETMEK

AMAÇ;

Fabrikalara ve depolara yapılan gereksiz ziyaret sayısını en aza indirmek.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Ziyaretçiler için uzaktan bağlantı veya uzaktan çalışma yoluyla ziyaretleri teşvik etmek.
- Ziyaretçi sayısını sınırlandırmak.
- Temel hizmetler ve yüklenici ziyaretleri için programların insanlar arasındaki etkileşimi ve örtüşmeyi azaltmak için revize edilip edilemeyeceğini belirleme. Örneğin; geceleri hizmet verme.
- Eğer pratik ise tüm ziyaretçilerin kaydını tutmak.

4.2 MEVCUT REHBERLİĞİN SAĞLANMASI VE AÇIKLANMASI

AMAÇ;

İnsanların güvenliğini sağlamak için ne yapmaları gerektiğini anlamalarını sağlamak.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- İşyerine gelen şoför ve ziyaretçiler için görsel yardımların oluşturulması ve varıştan önce örneğin; telefonla, web sitesinde, e-posta ile güvenlik açısından kritik ziyaretçiler için sosyal mesafeyi koruma ve hijyen konusunda açık rehberlik sağlanması.
- COVID-19 ile ilgili görevlilerin sorumluluklarının belirlenmesi, ziyaretçiler için görevlilere gerekli eğitimin sağlanması.
- Diğer kişilerle teması en aza indirmek için ziyaretçilerin giriş ve çıkış yollarının gözden geçirilmesi.

5. FABRİKALARIN VE OFİSLERİN TEMİZLİĞİ

5.1 FABRİKALAR YENİDEN AÇILMADAN ÖNCE

AMAÇ;

Kapatılmış veya kısmen çalıştırılmış herhangi bir fabrikanın veya yerin temiz ve yeniden başlatılmaya hazır olduğundan emin olmak için:

Çalışmayı yeniden başlatmadan önce kapatılmış tüm alanlar veya bölümler için bir değerlendirme.

Çalışmaya yeniden başlamadan önce temizlik prosedürleri ve el dezenfektanının sağlanması.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Havalandırma sistemlerine yeniden bakım veya servis gerekip gerekmediğinin kontrol edilmesi.
- Klimaların dışarıdan %100 temiz hava alacak modda çalıştırılması, fan hızının düşük tutulması. Klimaların bakım, temizlik ve filtre değişikliğinin zamanında yapılması

5.2 ÇALIŞMA ALANLARI VE OFİSLERİN TEMİZLİĞİ

AMAÇ;

Toplantı ve çalışma alanlarının temiz tutularak bulaşmanın engellenmesi.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Zorunlu olarak kullanılması gerekecek toplantı odaları toplantı öncesinde, sırasında ve sonrasında dezenfektanlarla temizlenmeli; toplantı odası, toplantı öncesi, aralarda ve sonrasında havalandırılmalı ve toplantı, minimum katılımcı sayısı ile yapılmalıdır.
- Ofis girişinde el antiseptiğinin bulundurulması ve içeri giren herkesin antiseptiği kullanması gerekmektedir. Ofis alanlarında maske kullanılması gerekmektedir.
- Ofis içinde bulunan kişi sayısı, mümkün olduğunca düşük tutulmalıdır.
- Tüm katılımcılar için mendiller ve el dezenfektanı da dâhil olmak üzere yeterli malzeme tedarik edilmelidir.
- Temizlik personeline koronavirüsten korunma yöntemleri, etkili el yıkama, maske, koruyucu (goggle tipi) gözlük ve eldiven kullanımı hakkında eğitim verilmelidir.
- Temizlik personeline yeter sayıda tercihen nitril eldiven, goggle tipi gözlük, N95 veya FF2 maske sağlanmalıdır.

5.3 HİJYEN- EL YIKAMA, SANİTASYON TESİSLERİ VE TUVALETLER

AMAÇ;

Çalışma saatleri boyunca herkesin hijyen kurallarına uymasını sağlamak

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Çalışanlara mesai başlangıçlarında ilk iş olarak ellerini en az 20 saniye yıkamaları öğütlenmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el dezenfektanı kullanılmalıdır. El yıkama sırasında antiseptik/ dezenfektan içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.
- Hijyen standartlarını korumak için düzenli hatırlatmalar ve tabelalar oluşturmalıdır.
- Tuvaletlerin yanı sıra birden fazla yerde el dezenfektanı olmalıdır.
- Tuvaletlerin temiz tutulması ve sosyal mesafelerin mümkün olduğunca sağlanması için temiz kullanım ve temizlik rehberliği oluşturulmalı.
- Çalışanlara, çalışma alanlarının yakınında kullanabilecekleri su ve sabun, kâğıt havlu ile el temizleme olanağı sağlanmalı, bunun mümkün olmadığı yerlerde, alkol bazlı el dezenfektanları sağlanmalıdır.
- Daha fazla atık tesisi sağlanmalı ve daha sık çöp toplanmalı.

5.4 SOYUNMA ODALARI VE DUŞLAR

AMAÇ;

Soyunma odalarında ve duşlarda bulaşma riskini en aza indirmek.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Duş ve soyunma odaları ile kişisel eşyalarının saklandığı yerlerin temiz tutulduğunu ve sosyal mesafeye mümkün olduğunca uyulduğunu kontrol etmek; temiz kullanım rehberliği oluşturmak.
- Gün boyunca ve gün sonunda tüm tesislerin düzenli olarak daha iyi temizlenmesini sağlamak.

5.5 MALLARIN VE DİĞER MALZEMELERİN VE YERİNDE ARAÇLARIN KULLANILMASI

AMAÇ;

İşyerine giren nesneler ve şantiyedeki araçlarla temas yoluyla iletimi azaltmak.

UYGULANMASI GEREKEN ADIMLAR;

- Her kullanımdan sonra dokunduğunuz ve paylaşılan ekipmanın parçaları için temizlik prosedürleri, örneğin palet kamyonları ve forkliftler gibi ekipman/araçlar için temizlik rehberleri oluşturmak.
- Artan el yıkamayı teşvik etmek ve üretimde dezenfektan kullanması zor olan çalışanlara temizlik için daha fazla imkân sağlamak.
- İşçilerin eve götürdükleri ekipmanların düzenli olarak temizlenmesini sağlamak.
- Yeniden kullanılabilir kutuların düzenli olarak temizlenmesini sağlamak.

6. İLETİŞİM / EĞİTİM / BİLGİLENDİRME

- Çalışanlar için açık-net "emir- komuta zinciri", "yetki devir şemaları" ve "algoritmik talimatlar" oluşturulmalı ve kimin neyi, ne zaman ve nasıl yapacağı açık bir şekilde tanımlanmalıdır.

- Çalışanlar için bulaşmadan korunma, solunum hijyeni, el yıkama, varsa kendi bulgularını değerlendirme, izolasyon, danışma ve yetkili sağlık kuruluşlarına başvurma kriterleri vb., enfeksiyon-bulaş kontrolü konusunda mümkünse uzaktan erişim imkânları ile eğitim verilmelidir. Eğitim, kayıt altına alınmalıdır.

- Çalışanlara yakın temastan (2 metreden yakın, 15 dakikadan uzun süre temas) kaçınmaları konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

- İşyerlerinde görevli sağlık personeli tarafından çalışanlara uygulamalı etkin el yıkama eğitimleri verilmeli ve hijyen konusunda farkındalıkları arttırılmalıdır.

- Çalışanların ruhsal sağlığını korumak adına psikososyal risk etmenleri değerlendirilerek doğru ve etkin bilgilendirme ile tedbirlerin alınması sağlanmalıdır.

- Çalışanlara, evde sağlıklı ve güvenli çalışma konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

  Bulaşma yolları ve koruyucu önlemler konusunda (Örneğin; öksürme veya hapşırma sırasında burun ve ağzın tek kullanımlık kâğıt mendil ile kapatılması, kâğıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içinin kullanılmasına dikkat edilmesi vb.) yazılı-görsel uyarılar hazırlanmalı ve çalışanların görebileceği yerlere asılmalıdır.

- İş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri tarafından çalışanlara uygulamalı etkin maske kullanımı ve Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında atık yönetimi eğitimleri verilmelidir.

- Çalışanların ailelerinin bilgi, bilinç ve farkındalığını artırıcı çalışmalar yapılmalıdır.

- Ateş, öksürük ve/veya nefes darlığı olanların işe gelmemesi ve 184'ü araması gerektiğine dair duyurular asılmalı, elektronik ortamda bütün çalışanlara mesajlar, e-postalar iletilmelidir.

EK 1 - KORONAVİRÜS DEĞERLENDİRME FORMU

SAĞLIK ANKETİ (Ziyaretçiler içindir)

Bu anket Yeni Koronavirüs salgınından toplum sağlığının korunması amacı ile düzenlenmiştir.

Vermiş olduğunuz bilgiler toplum sağlığının korunması için zorunluluk içeren hallerde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uygun şekilde işyeri sağlık birimi ve ilgili sağlık yetkilileri ile paylaşılacaktır.

Adınız / Soyadınız : .....

Tarih :...../..... /2020

Göreviniz/Şirketiniz : .....

Ziyaret Edeceğiniz Kişi(ler) : .....

Sorular:

- **1) Son 14 gün içerisinde yurt dışında bulundunuz mu?**

  a. Evet b. Hayır

- **2) 1. Soruya yanıtınız EVET ise, hangi ülkelerde bulundunuz?**

  1..... 2..... 3.....

- **3) Yeni Koronavirüs hastalığı tanısı konan ya da yakınlarından biri ile son 14 gün içerisinde bir arada bulundunuz mu?**

  a. Evet b. Hayır

- **4) Son iki gün içinde ateşiniz yükseldi mi?**

  a. Evet b. Hayır

- **5) Kuru öksürüğünüz var mı?**

  a. Evet b. Hayır

- **6) Nefes darlığı hissediyor musunuz?**

  a. Evet b. Hayır

Yukarıdaki soruları gerçeğe uygun şekilde ve kendi rızamla yanıtladığımı kabul ve beyan ederim.

Adı Soyadı / İmza:

Ankete katıldığınız için teşekkür ederiz.

EK 2 - OLASI VAKA KRİTERLERİ

Hastalandığından Şüphelenen Biri Ne Yapmalı?

37,8 Derece Üstü Ateş Var ve / veya Öksürük Var

Nefes Darlığı var mı?

YOK

Son14 günde yurt dışı ziyareti veya son 14 günde yurt dışından gelen biri ile temas veya son 14 günde tanı konan biri ile temas

EVET

VAR

ALO 184'Ü ARA

HAYIR

Kendini hane halkından izole et ve ateş ölçmeye devam et

Ateş 38 dereceden yüksek ve/veya öksürük var

AİLE HEKİMİNİ VEYA İŞYERİ HEKİMİNİ ARA

EK 3

KORONAVİRÜS RİSKİNE KARŞI 14 KURAL

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

1. Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca ovarak yıkayın.
2. Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranıza en az 3-4 adım mesafe koyun.
3. Öksürme veya hapşırma sırasında ağız ve burunu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.
4. Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçının.
5. Ellerinizle gözlerinize, ağzınıza ve burnunuza dokunmayın.
6. Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.
7. Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.
8. Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.
9. Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.
10. Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.
11. Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.
12. Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.
13. Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.
14. Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

KORONAVİRÜS ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.

EK 4- TEMASLI TAKİBİ PROTOKOLÜ

Olası enfeksiyonu olan bir kişi tespit edildiğinde;

1. Bu kişi ile temas etmiş kişiler ve temasın özellikleri (yakın temas kriteri olup olmadığı) belirlenerek iletişim bilgileri kayıt altına alınır.

2. Olası olgunun test sonucu negatif gelirse temaslılarla ilgili herhangi bir işlem yapılmaz.

3. Test sonucu pozitif gelirse;

a. Yakın temaslılar:

• Kesin veya olası bir vakaya damlacık enfeksiyonuna yönelik korunma önlemleri almadan doğrudan bakım sağlayan,

• COVID-19 ile enfekte sağlık çalışanlarıyla birlikte çalışan veya hasta ziyaretinde bulunma gibi sağlık merkezi ilişkili mazereti olan kişiler,

• COVID-19 hastasıyla okul öncesinde ve okul çocuklarında aynı sınıfı paylaşan öğrenciler ve öğretmenler,

• COVID-19 hastasıyla ile direkt temas eden (örn. el sıkışan) kişiler,

• COVID-19 hastasının salgıları (tükürük, balgam vb.) ile korunmasız temas eden kişiler,

• COVID-19 hastasıyla 1 metreden daha yakın mesafede 15 dakikadan uzun süreyle yüz yüze kalan kişiler,

• COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 1 metreden yakın ve 15 dakika veya daha uzun süre bir arada kalan kişiler,

• COVID-19 hastasıyla aynı uçakta seyahat eden yolculardan iki ön, iki arka ve iki yan koltukta oturan kişiler,

• COVID-19 hastasıyla aynı evde yaşayanlar,

• COVID-19 hastasıyla aynı ofiste çalışanlar yakın temaslı olarak tanımlanır.

Yakın temaslılar evde 14 gün boyunca ateş ve/veya solunum semptomları

açısından takip edilerek, evde karantinada tutulur. Evde temaslı takibi konusunda sözlü ve yazılı olarak bilgilendirilir. Onamı alınır. Gerekli görülen durumlarda sağlık müdürlüğü tarafından aktif takip (telefon veya ziyaret ile) yapılabilir.

Karantina kuralları (COVID-19 bulaşan veya bulaşma şüphesi olan kişiler için 14 gün)

• Kişi evinde, diğer kişilerden izole olarak yalnız veya ayrı odada kalmalıdır.

• Başkaları ile görüşmemeli, misafir kabul etmemelidir.

• Toplu taşıma kullanmamalıdır.

• Alışverişini başkalarının yardımı ile, telefon ile veya online yapmalıdır.

• Diğer kişilerle mecburi temas söz konusu olursa maske kullanmalıdır.

• Öksürük, hapşırık sonrası ellerini doğru şekilde yıkamalı, dezenfekte etmelidir.

• Havlu, çatal, bıçak, bardak vb. araç-gereci ayrı, kişisel olarak kullanmalıdır.

• Atıklarını ayrı toplamalı ve uzaklaştırmalıdır.

b. Temaslılar;

• COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 1 metreden uzak mesafede bulunmuş kişiler.

• COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya banka bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 15 dakikadan kısa süre bulunmuş kişiler.

• COVID-19 hastasıyla 1 metreden daha yakın mesafede 15 dakikadan kısa süreyle yüz yüze kalan kişiler temaslı olarak tanımlanır.

Temaslıların, 14 gün boyunca kendilerini ateş ve solunum semptomları açısından takip etmeleri istenir.

Temaslı veya yakın temaslılarda 14 günlük takip süresi içerisinde ateş ve/veya solunum semptomları (öksürük, nefes darlığı) gelişirse maske takarak sağlık kuruluşuna başvurmalıdır.

TANIMLAR

Pandemi: Dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıkların genel tanımıdır.

Salgın: Belirli bir toplumda belirli bir zaman diliminde, bir enfeksiyon hastalığına yakalanan bireylerin sayısındaki beklenenden fazla artış durumudur.

Bulaşma: Enfeksiyon etkenlerinin, kaynaklarından değişik vasıtalarla duyarlı konaklara taşınmasıdır.

Bulaşıcı Hastalık: Özel bir enfeksiyöz etkeninin ya da onun toksik ürünlerinin, bir kaynaktan duyarlı bir kişiye doğrudan ya da dolaylı olarak geçmesiyle oluşan hastalık

Corona Virus (COV): Coronavirus'lar (Cov), insanlarda basit soğuk algınlığından ağır akut solunum sendromuna (Severe Acute Respiratory Syndrome, SARS) kadar değişkenlik gösteren hastalıklara yol açabilirler. Covid-19 (Koronavirüs) daha önce insanlarda tanımlanmamış yeni bir Coronavirus türüdür.

Dezenfeksiyon: Cansız maddeler üzerinde bulunan hastalık yapıcı (patojen) mikroorganizmaların yok edilmesidir.

Dezenfektan: Dezenfeksiyon amacıyla kullanılan kimyasal maddelerdir.

Hijyen: Sağlıklı bir yaşam için yapılan faaliyetlerin ve alınan önlemlerin tümüdür.

Yakın Temaslı: Olası – Kesin vaka ile aynı evi, mekanı paylaşan, vücut salgılarına temas olasılığı yüksek kişiler.

Temaslı: Olası – Kesin vaka ile 1,5 metreden daha yakın çalışmış, el sıkışmış, 15 dakikadan fazla aynı kapalı alanı paylaşmış (servis, oda vb.) kişilerdir.

Karantina: Sağlık yalıtımıdır. Bulaşıcı bir hastalığa maruz kalma şüphesi olan insan ve hayvanları, hastalığın en uzun kuluçka devresine eşit bir süre kimse ile temas ettirmemek suretiyle alınan fiziksel tedbir ve faaliyetlerin tümüdür.

İzolasyon: Enfekte hastalardan diğer hastalara, sağlıklı kişilere, sağlık personeline mikroorganizmaların bulaşmasının engellenmesi için alınan fiziksel önlemlerdir.

İzolasyon Odası: Hastalık şüphesi olan kişilerin izolasyonu amacıyla hazırlanmış olan odadır.

Konfirme Vaka: Kesin, laboratuvar ile onaylanmış vakadır.

TAAHHÜTNAME

Son günlerde ülkemizde ve dünyada yaşanan " Koronavirüs (Covid-19) olarak bilinen solunum yolu bulaşıcı hastalığı" sebebiyle Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel risk seviyesi yüksekten çok yüksek seviyesine çıkarılmış ayrıca "Uluslararası Kamu Sağlığı Acil Durumu" ilan edilmiştir.

Ülkemizde Covid-19 hastalığın seyrinin ilerleme – yayıma sürecinin hızlanmış olması, hastalığın yüksek bulaşıcılığının artmış olması ve aşısının ya da özel ilacının henüz geliştirilememiş olması, insan sağlığına yönelik önemli bir tehdit olması ve toplu alanlarda virüsün yayılmasının daha kolay olduğundan kaynaklı işyerimizde birtakım tedbirlerin alınması zorunluluğu doğmuştur.

Buna bağlı olarak;

1- Ofisler ve toplantı odaları ile tuvaletler, asansör, merdiven tırabzanları, kapı kolları ve elle sık temas edilen çalışma ortamındaki ekranlı araçlar ile bilgisayar klavyeleri, fare ve telefon gibi ekipmanlar dezenfekte edilmiştir.

2- Tek kullanımlık maske bulundurularak çalışma müddetince maske kullanımının zorunlu olduğu konusunda personel bilgilendirilmiş ve uyarılmıştır.

3- Sosyal mesafeyi sağlamaya dönük kurum girişlerinde ve belli bölgelerde yapılan geçiş işaretlemeler yapılarak personelin bu konuda yönlendirilmiştir.

4- Olası yığılmaların önüne geçilmesi için servis hareket saatleri yeniden belirlenmiştir.

5- Toplantılar telekonferans yöntemiyle yapılmış/yapılacaktır.

6- Ofisler sık aralıklarla doğal yollarla havalandırılmış/havalandırılacaktır. Havalandırma sistemleri yeniden gözden geçirilmiştir.

7- Yemekhanelerde düzenlemeye gidilerek daha az sayıda kişinin bir arada bulunmasını sağlayacak şekilde yemek saatleri ve masa düzeni ayarlanmıştır.

8- Yemekhane girişlerinde uygun zemin işaretlemeleri yardımıyla sosyal mesafe korunacağını, tek kullanımlık ürünlerle kumanya verileceğini, ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinalarının kullanılmayacaktır.

9- Çalışanların servise binerken ve inerken sosyal mesafe (>1 metre) kuralına uygun davranacağı, sosyal mesafe kuralını bozmaması gerektiği bildirilmiştir.

10-Yolcular, servise binmeden el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullandırılmış/kullandırılacaktır.

11-COVID-19 ile uyumlu belirtileri (ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı vb.) olanların servislere alınmayacağı ve işveren bilgilendirilerek sağlık merkezine yönlendirileceği, hususu önemle ihtar olunur.

TAAHHÜTNAME

PERSONELE İLİŞKİN

Tek kullanımlık maskeyi çalışma müddetince maske kullanımının zorunlu olduğunu bildiğimi ve maske kullanacağımı,

İş yerlerine girişlerde tüm çalışanların temassız ateş ölçer ile vücut sıcaklıkları kontrol edileceğini bu işlemlere rızamın olduğunu,

Sosyal mesafeyi sağlamaya yönelik kurum girişlerinde ve belli bölgelerde yapılan geçiş işaretlemelerine uyacağımı,

Yeni tip koronavirüs salgınından korunma yöntemlerine ilişkin güncel bilgilere ilişkin işyeri tarafından bilgilendirme sağlandığını ve kurallara uymam konusunda uyarıldığımı,

Ofisler ve toplantı odaları ile tuvaletler, asansör, merdiven tırabzanları, kapı kolları ve elle sık temas edilen çalışma ortamındaki ekranlı araçlar ile bilgisayar klavyeleri, fare ve telefon gibi ekipmanların dezenfekte kurallarına uygun davranacağımı ve gerekli özeni göstereceğimi,

Yemekhane girişlerinde uygun zemin işaretlemeleri yardımıyla sosyal mesafeyi koruyarak daha az sayıda kişinin bir arada olması için ayarlanan yemek saatlerine ve masa düzenine uygun davranacağımı, ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinalarını kullanmayacağımı,

Servisler için belirtilen tedbirlere uyacağımı, Bu tedbirlere yönelik olarak;

a) İşverenin tüm tedbirleri aldığını,

b) Virüsle ilgili eğitimler ve bildirimlerin yapıldığını,

c) Vardiyalı yemek ve sosyal mesafe uygulamasının yapıldığını,

d) Çalışma ve ortak kullanım alanlarının dezenfekte edildiğini,

e) İşe girişlerde ateş ölçümlerinin yapıldığını, zorunlu olan her noktada dezenfektan malzemesinin bulunduğunu,

f) Çalışanlara maske temininin yapıldığını,

Bu süreçle ilgili olarak, üretim tesislerinde/idari binada alınan tedbirlere harfiyen riayet edeceğime, ailemde veya yakın çevremde herhangi bir vaka görülmesi durumunda iş yerimi bilgilendireceğime, çalışma alanlarımda maskesiz dolaşmayacağıma, korona virüsten dolayı hastalandığımda iş yerimin herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığını/bulunmayacağını bir vaka durumunda iş yerimi suçlamayacağıma, işverenimin aldığı tedbirlere uymaz isem iş sözleşmemin haklı olarak tazminatsız fesih edileceğine, iş vereninim alacağı yaptırımlara uyacağıma gayrikabili rücu olarak kabul, beyan ve taahhüt ederim.

AD SOYAD/TARİH/İMZA

VİRÜSTEN KORUNMAK ELİMİZDE

ÖKSÜRME VE HAPŞIRMA SIRASINDA AĞIZ VE BURUN TEK KULLANIMLIK KAĞIT MENDİLLE KAPATILMALIDIR. MENDİL YOKSA DIRSEĞİN İÇ KISMI KULLANILMALIDIR.

TOKALAŞMA VE SARILMA GİBİ YAKIN TEMASTAN KAÇINILMALIDIR.

KALABALIK ORTAMLARDAN OLABİLDİĞİNCE UZAK DURULMALIDIR.

KİRLİ ELLERLE AĞIZ, BURUN VE GÖZLERE DOKUNULMAMALIDIR.

ELLER EN AZ 20 SANİYE SÜREYLE SU VE NORMAL SABUNLA YIKANMALIDIR.

SU VE SABUN OLMADIĞI DURUMLARDA ALKOL İÇERİKLİ EL ANTİSEPTİĞİ KULLANILMALIDIR.

/SaglikBakanligi

saglik.gov.tr

Detaylı bilgi için QR Code Okutunuz

GÜNEYDOĞU ANADOLU
GAIB
SOUTHEAST ANATOLIAN EXPORTERS' ASSOCIATIONS
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Mücahitler Mh. Şehit Ertuğrul Polat Cd. No:3 Şehitkamil GAZİANTEP
Telefon: +90 342 211 05 00 (pbx) Faks: +90 342 211 05 09 - 10
E-posta: gaib@gaib.org.tr www.gaib.org.tr
GaibGaziantep